

MONOGRAFIA
POKONFERENCYJNA

SCIENCE, RESEARCH, DEVELOPMENT

PHILOLOGY,
SOCIOLOGY AND CULTUROLOGY #2

London
27.02.2018

U.D.C. 316+8.2+8.1.1.1.1.1 +8.0.1.8+082

B.B.C. 94

Z 40

Zbiór artykułów naukowych recenzowanych.

(1) Z 40 Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii.

(27.02.2018) - Warszawa, 2018. - 136 str.

ISBN: 978-83-66030-09-1

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

e-mail: info@conferenc.pl

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone. Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora jest zakazane. Wszelkie prawa do artykułów z konferencji należą do ich autorów.

W artykułach naukowych zachowano oryginalną pisownię.

Wszystkie artykuły naukowe są recenzowane przez dwóch członków Komitetu Naukowego.

Wszelkie prawa, w tym do rozpowszechniania i powielania materiałów opublikowanych w formie elektronicznej w monografii należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour».

W przypadku cytowań obowiązkowe jest odniesienie się do monografii.

Nakład: 80 egz.

«Diamond trading tour» © Warszawa 2018

ISBN: 978-83-66030-09-1

Redaktor naukowy:

W. Okulicz-Kozaryn, dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland.

KOMITET NAUKOWY:

W. Okulicz-Kozaryn (Przewodniczący), dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland;

С. Беленцов, д.п.н., профессор, Юго-Западный государственный университет, Россия;

Z. Ćekerevac, Dr., full professor, «Union - Nikola Tesla» University Belgrade, Serbia;

Р. Латыпов, д.т.н., профессор, Московский государственный машиностроительный университет (МАМИ), Россия;

И. Лемешевский, д.э.н., профессор, Белорусский государственный университет, Беларусь;

Е. Чекунова, д.п.н., профессор, Южно-Российский институт-филиал Российской академии народного хозяйства и государственной службы, Россия.

KOMITET ORGANIZACYJNY:

A. Murza (Przewodniczący), MBA, Ukraina;

A. Горохов, к.т.н., доцент, Юго-Западный государственный университет, Россия;

A. Kasprzyk, Dr, PWSZ im. prof. S. Tarnowskiego w Tarnobrzegu, Polska;

A. Malovychko, dr, EU Business University, Berlin – London – Paris - Poznań, EU;

S. Seregina, independent trainer and consultant, Netherlands;

M. Stych, dr, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska;

A. Tsimayeu, PhD, associate Professor, Belarusian State Agricultural Academy, Belarus.

Recenzenci:

L. Nechaeva, PhD, Instytut PNPU im. K.D. Ushinskogo, Ukraina;

M. Ордынская, профессор, Южный федеральный университет, Россия.

WSPÓŁORGANIZATORZY:

The East European Scientific Group (Azerbaijan, Belarus, Poland, Serbia, Ukraine),
Virtual Training Centre «Pedagog of the 21st Century»,
Global Management Journal.

**ОСОБЛИВОСТІ НОМІНАЦІЇ ПЕРСОНАЖІВ У П'ЕСАХ
В. ВИННИЧЕНКА**

Попович Н. Ф. 7

TYPES OF WORD FORMATION IN THE LANGUAGE

Baltabaeva N., Mukhhamdiyarov A. 11

THE ROLE OF PHRASAL VERBS IN TEACHING WRITING

Baltabaeva N., Oteпов S. 14

**ГЛАВА I СЕМАНТИКА СНОВИДЕНИЯ В РОМАНЕ ГРИГОЛА
РОБАКИДЗЕ «ЗМЕИНАЯ КОЖА»**

Беришвили Ц.И. 17

**МАШИНИЙ ПЕРЕКЛАД ТА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ ПРИ
ПЕРЕКЛАДІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ**

Гонтаренко Г.С. 19

**КРИТИКА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО
АКАДЕМІЧНОГО СЛОВНИКА ЗА РЕДАКЦІЄЮ А. КРИМСЬКОГО
ТА С. ЄФРЕМОВА У 20-30-Х РР. ХХ СТ.**

Лось О. М. 24

**АНГЛИЙСКИЕ ИДИОМЫ, ХАРАКТЕРИЗУЮЩИЕ
ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫЕ СПОСОБНОСТИ ЧЕЛОВЕКА**

Сасина С.А., Бричева М. М., Баева А.Е. 32

ПАРЕМІЙНІ МОВНІ СТЕРЕОТИПИ ПОВЕДІНКИ

Башук Н.П. 36

**ПРАГМАЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ АНГЛОМОВНИХ
ПІСЕНЬ**

Козуб Л. С. 40

**МИКРОПОЛЕ «МУЖСКОЙ ВЗГЛЯД НА ХАРАКТЕР
В. В. МАЯКОВСКОГО» КАК ЧАСТЬ ЛСП «ХАРАКТЕР
В.В. МАЯКОВСКОГО»**

Куренкова Т.Н. 44

**LINGUISTIC MARKERS OF CONFLICT, CENTRAL AND COOPERATIVE
TYPES OF VERBAL PERSONALITY**

Taranenko X. 48

**ФРАЗЕОЛОГІЧНИЙ ЕКВІВАЛЕНТ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ
ВІДТВОРЕННЯ СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНИХ ФУНКЦІЙ
НІМЕЦЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ**

Чепурна З.В. 50

**МЕТОНІМІЧНЕ ВТІЛЕННЯ ІРОНІЧНИХ ЗНАЧЕНЬ
В АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ**

Хома В.П. 53

**СКЛАДЕНІ НАЙМЕНУВАННЯ ПОБУТОВОЇ ЛЕКСИКИ
ПІДГАСЬЧИНИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Новіцька О. І. 56

**АКТИВІЗАЦІЯ СУБ'ЄКТИВНОЇ АВТОРСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ
В УКРАЇНСЬКІЙ ВОЄННІЙ ТА ПОВОЄННІЙ ПРОЗІ ХХ СТ.**

Шарова Т.М., Посадна Т.В. 59

**ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЛІТЕРАТУРНИХ РЕМІНІСЦЕНЦІЙ ТА
ЦИТУВАНЬ У ЛІТЕРАТУРНО-КРИТИЧНОМУ ТВОРІ**

Колкутіна В.В. 63

**ENGLISH PHRASEOLOGY AND IDIOMATICS IN HISTORICAL
DEVELOPMENT**

Осьмачко С.А. 66

**ЖАНРОВА МОДИФІКАЦІЯ МАЛОЇ ПРОЗИ М.ХВИЛЬОВОГО І
Б.ПІЛЬНЯКА**

Вечірко О. Л. 76

**ПРОБЛЕМНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПОЛІФОНІЗМ НОВЕЛІСТИКИ
ГАЛИНИ ТАРАСЮК**

КопейцеваЛ.П., Маковська А.О. 80

**К ВОПРОСУ О СУЩНОСТИ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКОГО ЗНАЧЕНИЯ В
ЛИНГВИСТИКЕ**

Церцвадзе М.Г., 85

ІНТИМНА ПРОБЛЕМАТИКА В МАЛІЙ ПРОЗІ РЕД'ЯРДА КІПЛІНГА

Козубенко Л.М. 89

INFORMATION TECHNOLOGIES IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING

Horokhova I.V., Musaieva M. B. 94

MANIPULATIVE STRATEGIES AND TACTICS OF PRE-ELECTION DISCOURSE (BASED ON THE SPEECHES OF USA PRESEDENTIAL CANDIDATES H. CLINTON AND D. TRUMP)

Horokhova I., Nizhenets I. 98

THE CONCEPT «LAUGHTER» AS A WAY OF EXPRESSION OF THE ENGLISH MENTALITY

Tytarenko J. 102

THE SPECIFICATION OF THE ENGLISH DISCOURSE REALIZATION THROUGH THE PARADOXICAL EXPRESSIONS ON THE MATERIAL OF THE MODERN LITERATURE TEXTS

Tytarenko O., Tretyak L., Liulka O. 106

КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ ДИСКУРСУ

Литвиненко Н.П. 111

TEACHING FOREIGN LANGUAGES AT THE MASTER'S LEVEL

Zhovniruk Z., Isayeva H. 115

ВИКОРИСТАННЯ МОВЛЕННЄВИХ СИТУАЦІЙ У СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Гурська Л.І. 119

ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВОГО СТИЛЮ

Савченко А. Л. 124

ПРОБЛЕМИ ТА ОСНОВНІ ЗАСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНОЇ АГРАРНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ: НА МАТЕРІАЛІ ТЕКСТІВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ДИСКУРСУ

Шаблій В.С. 127

МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ АНТРОПОНІМІВ У ТВОРАХ РОАЛЬДА ДАЛА ТА ВІДТВОРЕННЯ ЇХ В УКРАЇНСЬКОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДАХ

Михайлова В. Ю. 131

ОСОБЛИВОСТІ НОМІНАЦІЇ ПЕРСОНАЖІВ У П'ЄСАХ В. ВИННИЧЕНКА

Попович Надія Ференцівна,

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

У статті з'ясовані особливості номінації персонажів у п'єсах В. Винниченка. Досліджуються номінативні, характеристичні найменування, специфіка їх структури, особливості вживання. Аналізуються чоловічі й жіночі імена, здрібніло-пестливі варіанти найменувань тощо. Особлива увага приділяється дослідженню літературно-художніх антропонімів у переліку дійових осіб, авторських ремарках, діалогах, монологах, полілогах та репліках персонажів.

Ключові слова: драматургія, п'єси, літературно-художній антропонімікон, літературно-художня антропонімія, літературно-художні антропоніми.

Драма як окремий рід літератури має свої особливості. У ній важливими є дія, розмови персонажів – діалоги, монологи, полілоги та репліки. Особливістю драматичних творів є те, що в них пряма авторська характеристика персонажів може міститися тільки в переліку дійових осіб та авторських ремарках – вказівках для акторів. Оскільки п'єси пишуться переважно для сценічного втілення, то їх дійові особи повинні мати чітко окреслені індивідуалізовані характери, вибрані з реального антропонімікону чи створені автором найменування. Специфіка драми визначає особливості номінації персонажів у драматичних творах.

З питань вивчення літературно-художньої ономастики здійснено ряд досліджень [1; 4; 5].

Вивчення особливостей номінації персонажів у п'єсах має важливе значення для української літературно-

художньої антропоніміки. Адже найменування у художніх творах є значним виразовим чинником. Літературно-художні антропоніми увиразнюють художній текст, забарвлюють його. Часто найменування дають важливу інформацію для інтерпретації тексту, іноді й таку, що іншими способами не виражена.

Об'єктом нашого дослідження стали найменування у п'єсах В. Винниченка. Для того, щоб повністю оволодіти художнім текстом, важливо проаналізувати особливості номінації персонажів у драматичних творах письменника. Відтак, вивчення даного ономастичного питання є актуальним.

Мета статті – з'ясувати особливості номінації персонажів у п'єсах В. Винниченка.

Літературно-художні антропоніми у п'єсах В. Винниченка мають певне функціональне навантаження, викону-

ють одну чи кілька функцій. Зокрема, серед найменувань переважають номінативні літературно-художні антропоніми. Таким чином автор досягає максимальної реалістичності змальованих персонажів. Найменування, що виконують номінативну функцію, є основою літературно-художнього антропонімікону драматичних творів В. Винниченка.

До переважаючої частини номінативних найменувань належать імена, імена по батькові та прізвища, які драматург вибрав для номінації персонажів своїх творів з реального антропонімікону. Наприклад:

– чоловічі імена: *Анатолій, Никон, Євген, Захар* («Співочі товариства»), *Корній* («Чорна Пантера і Білий Медвідь»), *Клим* («Молода кров»), *Євген, Борис* («Пригвождені»), *Марко, Арсен* («Між двох сил») та ін.;

– жіночі імена: *Софія, Христина* («Між двох сил») та ін.;

– імена по батькові: *Микита Іванович, Панас Антонович, Микола Петрович* («Між двох сил»), *Ганна Семенівна* («Чорна Пантера і Білий Медвідь») та ін.;

– прізвища: *Антонюк, Піддубний* («Memento»), *Несторець, Пилипенко* («Співочі товариства»), *Шелудько, Голубець* («Пригвождені»), *Каневич* («Чорна Пантера і Білий Медвідь») [3].

Серед власних імен, за нашими спостереженнями, переважають непохідні варіанти без будь-яких конотацій.

Імена по батькові В. Винниченка використовує у п'єсах переважно для творення міського колориту.

Серед прізвищ денотатів наявні найменування як з прозорою етимологією, так і з непрозорою етимологією. Етимологічно прозорі прізвища, в яких доантропонімійна семантика не пов'язана з характеристикою персонажа, відносяться до номінативних. Такі найменування служать для диференціації персонажів. Етимологічно непрозорі прізвища також відносяться до номінативних, адже непрозора етимологія найменувань є ознакою їх номінативності.

Відтак, В. Винниченко використовував літературно-художні антропоніми, що виконують номінативну функцію, для створення нейтральної антропонімійної канви п'єс. Використання таких найменувань сприяло реалістичності зображених денотатів.

Важливими у п'єсах драматурга є характеристичні літературно-художні антропоніми, до яких належать найменування персонажів з відновленим доантропонімійним значенням. Такі літературно-художні антропоніми відіграють важливу роль у характеристичності денотатів і можуть міститися як у діалогах, монологів героїв, так і в авторських ремарках. Особлива роль таких найменувань полягає у тому, що за їх допомогою драматург має можливість уникнути докладних описів та характеристик денотатів.

У драматичних творах В. Винниченка характеристичні літературно-художні антропоніми вказують на соціальний статус, сімейний стан, вік персонажів, увиразнюють певні риси їх характеру або зовнішності, виража-

ють емоційне ставлення до зображуваного героя тощо.

У літературно-художньому антропоніміконі п'єс драматурга спостерігаються випадки, коли об'єктно-вікове значення виражається за допомогою імен по батькові, які вживаються із власним іменем. Зокрема, персонажі старшого віку номінуються: *Микита Іванович, Панас Антонович, Микола Петрович* («Між двох сил»), *Ганна Семенівна* («Чорна Пантера і Білий Медвідь»), *Анатолій Олександрович* («Співочі товариства») тощо.

Об'єктно-вікове значення властиве також літературно-художнім антропонімам, якими номінуються діти. Це насамперед найменування-демінутиви із здрібно-пестливими суфіксами. Наприклад: *Лесик* («Чорна Пантера і Білий Медвідь»).

У драматичних п'єсах письменника виокремлюються сільські та міські найменування. Номінуючи жителів сіл, В. Винниченко часто використовує тільки ім'я денотата. А номінуючи жителів міст, драматург використовує двокомпонентне найменування «ім'я та ім'я по батькові», як-от: *Василь Маркович, Оріся Михайлівна, Семен Петрович, Степан Софроневич* («Мemento»), *Анатолій Олександрович, Ксенія Андріївна, Никон Степанович, Євген Симонович, Кіндрат Пилипович, Семен Прокопович, Карпо Федорович* («Співочі товариства»), *Ганна Семенівна* («Чорна Пантера і Білий Медвідь»), *Тимофій Наумович, Устина Марківна, Настасія Тимофіївна, Ольга Тимофіївна, Євген Михайлович, Борис Борисо-*

вич, Микола Іванович, Олексій Захарович, Павло Петрович, Калерія Семенівна («Пригвождені») та ін.

До міських найменувань належать також інновації, що вживаються у п'єсах тільки у мовленні жителів міст та відсутні у середовищі селян. Наприклад: *Марусік* (від *Маруся*) («Базар»).

З-поміж здрібно-пестливих найменувань з мінімальною мірою вияву експресії виокремлюються іменні варіанти, які утворені за допомогою мономорфемних суфіксів суб'єктивної оцінки, як-от: *Лесик* («Чорна Пантера і Білий Медвідь»), *Олюся* («Пригвождені»).

Таким чином, завдяки відновленню доантропонімічної семантики емоційно-оцінні літературно-художні антропоніми можуть набувати різних характеристичних можливостей. Найменування цього типу добираються або штучно утворюються за зразком реальних антропонімів. У п'єсах вони виконують важливу характеристичну функцію.

У драматичному творі «Співочі товариства» автор номінує персонажа, який завжди спокійний, «тихий», «лагідно, миролюбиво посміхається», літературно-художнім антропонімом Тихенький.

Інформаційно-оцінним найменуванням є також літературно-художній антропонім *Добросердечна* («Співочі товариства») [2].

Специфічною ознакою драматичних творів є наявність у них ремарок. Ремарки – це авторські пояснення, які передують початкові розгортання по-

дій, а потім супроводжують їх. Це можуть бути стислі вказівки на вік, зовнішній вигляд, характери дійових осіб, час, місце й обстановку, в якій відбуваються події, інтонацію голосу, вчинки персонажів тощо. Іноді ремарки розростаються, перетворюючись у своєрідний коментар до п'єси.

Досить поширені ремарки В. Винниченка вмістив на початку своєї п'єси «Чорна Пантера і Білий Медвідь», у яких описує головних дійових осіб драматичного твору та вживає їхні найменування.

У літературно-художньому антропоніміконі п'єси «Чорна Пантера і Білий Медвідь» поширені літературно-художні антропоніми, якими автор номінує персонажів за певними особливостями їх зовнішності, як-от: *Чорна Пантера* – «дуже тонка, гнучка, одягнена в чорне, лице з різкими рисами, розвиненими щелепами; лице жагуче, майже дике і грубе»; *Білий Медвідь* – «великий, трохи незграбний, мішкуватий, має довге пишне біле волосся, як грива... Нахмурено, обома руками розчісує волосся назад і дрібними кроками товстих ніг ходить по ательє...» [3].

За нашими спостереженнями, літературно-художні антропоніми, вжиті драматургом у своїх п'єсах, відіграють важливу роль у характеристиці денотатів.

Отже, номінація персонажів у драматичних творах В. Винниченка має свої особливості. Називаючи денотатів, автор враховував їхній сімейний стан, соціальний статус, вік, зовнішність, характер тощо.

Література:

1. Белей Л. Джерельна база української літературно-художньої антропонімії кін. XVIII – XX ст. / Л. Белей // Українське і слов'янське мовознавство. Збірник наукових праць. – Ужгород, 2001. – С. 88-91.
2. Винниченко В. Вибрані п'єси / В. Винниченко. – К.: Мистецтво, 1991. – 605 с.
3. Винниченко В. К. Твори в двох томах: Том перший / В. Винниченко. – К.: Дніпро, 2000. – 584 с.
4. Попович Н. Ф. Літературно-художній антропонімікон драматичних творів В. Винниченка / В. Винниченко // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства (Збірник наукових праць). – Вип. 20. – Ужгород, 2015. – С. 75-78.
5. Попович Н. Ф. Структура літературно-художніх антропонімів у драматичних творах В. Винниченка / Н. Ф. Попович // Науковий вісник МДУ. Серія «Педагогіка та психологія»: Збірник наукових праць. – №1(3). – Мукачево, 2016. – С. 125-127.